

Torkil Damhaug

Eddy Waumans



Torkil Damhaug had al enkele psychologische misdaadromans geschreven voor hij in 2009 het onlangs in het Nederlands vertaalde Døden ved vann publiceerde.

Na een in 1996 op Kreta gesitueerde proloog die dierenliefhebbers niet zal bevallen, belandt de lezer in het Amsterdam van 2008. Daar woont de 25-jarige Noorse Liss Bjerke. Ze studeert er design, doet er ook *modelløppdrag [...] av noen tvilsom karakter, i alle fall ut fra småborgerlige kriterier*¹ (151), en heeft een soort relatie met een drugsdealer. Liss heeft een rumoerige tijd in Noorwegen achter zich: ze heeft er veel aan straatprotesten tegen de gevestigde maatschappij deelgenomen. In vele opzichten is ze de tegenpool van haar vier jaar oudere zus Marlin, een psychologe die veel werkt met slachtoffers van kindermisbruik. Toch hebben de twee zussen een heel nauwe band; ze mailen elkaar voortdurend.

Liss is dan ook verbijsterd wanneer de verloofde van haar zus haar in de kersttijd contacteert met de mededeling dat Marlin verdwenen is. Ze verlaat hals over kop Amsterdam – met een bezwaard geweten overigens: ze heeft daar immers net iets gedaan wat haar de hele tijd zal blijven achtervolgen.

Døden ved vann (de titel is een verwijzing naar een fragment uit "The Waste Land" van T.S. Eliot) is een misdaadroman waarin de politie in de eerste helft van het boek zo goed als afwezig is: Liss staat er helemaal alleen voor, en Damhaug zorgt ervoor dat er een zekere fascinatie van haar uitgaat. Dan maken na een lugubere ontdekking førstebetjent Hans Magnus Viken en zijn assistent Roar Horvath hun opwachting, maar ook dan blijft Liss een permanente rol opeisen.

Viken wordt *beundret blant dem som ikke skydde ham som pesten*² (292); hij is *blant de etterforskerne som aldri nøyde seg med rapporter, men som måtte undersøke det meste selv*.³ (202). Horvath komt eigenlijk meer aan bod; hij begint een relatie die zijn baas danig op de zenuwen zal werken. Andere belangrijke rollen zijn weggelegd voor gerechtspathologe Jennifer Plåterud, die zich naar Vikens smaak veel te veel met het eigenlijke onderzoek bemoeit, voor Marlins verloofde Viljam en voor de griezelige Berger,

en bensynsløs faen som har funnet ut hvordan han skal få oppmerksomhet ved å grave i dritt.⁴ (109)

¹ modelopdrachten [...] Weliswaar van ietwat twijfelachtig niveau, in elk geval vanuit kleinburgerlijke optiek bezien. (156) (vertaling Lucy Pijttersen)

² bewonderd door de mensen die geen pesthekel aan hem hadden. (300-301) (vertaling Lucy Pijttersen)

³ zo'n rechercheur die nooit genoeg nam met een rapport maar alles zelf moest onderzoeken. (208) (vertaling Lucy Pijttersen)

⁴ een meedogenloze zak die ontdekt heeft dat hij aandacht krijgt als hij in de stront graaft. (113) (vertaling Lucy Pijttersen)

Berger heeft op een commerciële zender een veel bekeken programma waarin hij naar eigen zeggen allerlei taboes probeert te doorbreken. Mailin zou aan een aflevering meewerken, maar verdween net voor de opnames van start gingen. Ook voor deze personages (en nog een aantal andere "bijrollen") besteedt Damhaug veel aandacht aan de karaktertekening.

Natuurlijk worden er in Døden ved vann personages door hun verleden ingehaald en beseft Liss te laat hoe alles in mekaar zit en verzeilt ze daardoor in acuut levensgevaar. Damhaug maakt ook handig gebruik van dwaalsporen om de lezer op het verkeerde been te zetten en heeft na de eigenlijke ontknoping nog een verrassend einde in petto. *En svært godt skrevet, uttenkt og gjennomført roman* ⁵ vond Kurt Hanssen:

*med sin sedvanlige sans voor detaljer og overraskelser, klarer Torkil Damhaug å dra i havn en kriminalroman som også etterlater seg ubesvarte spørsmål – uten at leseren på noen måte føler seg lurt.*⁶

Torkil Damhaug, Døden ved vann, Oslo (Cappelen Damm), 2010⁴, ISBN 978-82-02-32336-3

Torkil Damhaug, Dood door verdrinking, vertaald door Lucy Pijttersen, Amsterdam (Ambo/Anthos), 2010, ISBN 978-90-414-1508-0

De recensie van Kurt Hanssen stond in "Dagbladet" van 19.01.2009
<http://www.dagbladet.no/kultur/2009/01/19/562409.html>